

ARCHEOLOGISCH KARTEREND
BOORONDERZOEK

SLAGHEKKENWEG 14B

TE BENTELO

GEMEENTE HOF VAN TWENTE

Archeologisch karterend booronderzoek Slaghekkenweg 14b te Bentelo in de gemeente Hof van Twente

Opdrachtgever	Exitus Bedrijfsontwikkeling bv Postbus 22 8100 AA Raalte
Project	HVT.EXI.ARC
Rapportnummer	10085935
Status	Definitieve rapportage
Datum	16 november 2010
Vestiging	Doetinchem
Auteur(s)	Drs. G.W.J. Spanjaard
Paraaf	 Met een bijdrage van: ir. E.M. ten Broeke
Autorisatie	Drs. M. Stiekema (Senior Prospector)
Paraaf	

© Econsultancy bv, Doetinchem
Foto's en tekeningen: Econsultancy bv, tenzij anders vermeld

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers. Econsultancy bv aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

ISSN: 2210-8777 (Analoog rapport)
ISSN: 2210-8785 (Digitaal rapport E-depot)

Administratieve gegevens plangebied		
Projectcode en nummer	10085935 HVT.EXI.ARC	
Toponiem	Slaghekkenweg 14b	
Opdrachtgever	Exitus Bedrijfsontwikkeling bv	
Gemeente	Hof van Twente	
Plaats	Bentelo	
Provincie	Overijssel	
Kadastrale gegevens	Gemeente Ambt-Delden, sectie C, nummers 2008 (ged.) en 2140 (ged.)	
Omvang plangebied	6.000 m ²	
Kaartblad	34 E (1:25.000)	
coördinaten centrum plangebied	X: 244.720 / Y: 472.040	
Bevoegde overheid	Gemeente Hof van Twente	Mevrouw A. Roebert-ter Horst
Deskundige namens de bevoegde overheid	Regio-archeoloog	De heer H. Oude Rengerink
ARCHIS2 Onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code) Vondstmeldingsnummer Onderzoeksnummer	Bureauonderzoek 42.828 n.v.t. n.v.t.	Booronderzoek 43.450 n.v.t. n.v.t.
Archeoregio NOaA	Overijsels zandgebied	
Beheer en plaats documentatie	Econsultancy, Doetinchem / Provinciaal Archeologische Depot	
Uitvoerders	Econsultancy, drs. G.W.J. Spanjaard en ir. E.M. ten Broeke	
Datum	16 november 2010	

Kwaliteitszorg

Econsultancy beschikt over een eigen opgravingsvergunning, afgegeven door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). De opgravingsvergunning geeft opdrachtgevers de zekerheid dat het uitvoerend bureau werkt conform de eisen die de RCE stelt op het gebied van competenties en integriteit van medewerkers en het toepassen van vigerende normen en onderzoeksprotocollen.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving. Een booronderzoek wordt in het algemeen uitgevoerd door het steekproefsgewijs onderzoeken van de bodem, waardoor het, op basis van de resultaten van een booronderzoek, onmogelijk is garanties af te geven ten aanzien van de aan- of afwezigheid van archeologische waarden. In dit kader dient ook opgemerkt te worden dat geraadpleegde bronnen niet altijd zonder fouten en volledig zijn. Daar Econsultancy voor het verkrijgen van historische informatie afhankelijk is van deze bronnen, kan Econsultancy niet instaan voor de juistheid en volledigheid van deze informatie.

SAMENVATTING

Econsultancy heeft in opdracht van Exitus Bedrijfsontwikkeling bv op 22 oktober 2010 een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO, karterende fase) door middel van boringen uitgevoerd.

Het veldonderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van het eerder uitgevoerde archeologisch bureauonderzoek aan de Slaghekkenweg 14b te Bentelo. Uit het bureauonderzoek bleek dat het plangebied een hoge archeologische verwachting heeft. Het veldonderzoek is er op gericht om het opgestelde verwachtingsmodel aan te vullen en te toetsen door middel van waarnemingen in het veld. Hiermee kan worden vastgesteld of binnen het plangebied archeologische waarden aanwezig (kunnen) zijn en of vervolgonderzoek en/of planaanpassing noodzakelijk is.

Tijdens het karterend booronderzoek is gebleken dat het oorspronkelijke bodemprofiel binnen het plangebied grotendeels verstoord is. In de boringen waar een (deels) intact bodemprofiel is aangetroffen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Naar verwachting zal er als gevolg van de geplande werkzaamheden dan ook geen verstoring van archeologische waarden optreden. Derhalve worden géén aanbevelingen ten aanzien van behoud van archeologische waarden of vervolgonderzoek gedaan.

Selectieadvies

Op grond van de aangetroffen bodemverstoringen en het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden, zijn er geen bezwaren tegen de voorgenomen ontwikkelingen en binnen het plangebied. Econsultancy adviseert dan ook het plangebied vrij te geven.

Het opvolgen van bovenstaande aanbeveling is tevens afhankelijk van de beoordeling van de conceptrapportage en conclusie van het onderzoek door het bevoegd gezag, in deze de gemeente Hof van Twente.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	DOELSTELLING EN ONDERZOEKSVRAGEN	1
3.	KARTEREND BOORONDERZOEK	2
3.1	Inleiding	2
3.2	Methoden	2
3.3	Resultaten.....	2
3.4	Beantwoording onderzoeksvragen veldonderzoek	3
4.	CONCLUSIE EN SELECTIEADVIES	4
4.1	Conclusie	4
4.2	Selectieadvies.....	4
	LITERATUUR.....	5

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Boorprofielen
- Bijlage 2: AMZ-cyclus

LIJST VAN AFBEELDINGEN

- Afbeelding 1 - Situering van het onderzoeksgebied binnen Nederland
- Afbeelding 2 - Boorpuntenkaart

1. INLEIDING

Naar aanleiding van de resultaten van het eerder uitgevoerde archeologisch bureauonderzoek voor het plangebied gelegen aan de Slaghekkenweg 14b te Bentelo in de gemeente Hof van Twente heeft Econsultancy, in opdracht van Exitus Bedrijfsontwikkeling bv, voor het oostelijke deel van het plangebied een inventariserend veldonderzoek in de vorm van een karterend booronderzoek uitgevoerd. Het karterend booronderzoek (hoofdstuk 3) wordt noodzakelijk geacht om te bepalen of er een gereede kans is dat archeologische waarden wel of niet aanwezig (kunnen) zijn in de ondergrond, die door de voorgenomen ontwikkelingen kunnen worden aangetast.

Op basis van het karterend booronderzoek wordt een advies gegeven of vervolgstappen nodig zijn en zo ja, in welke vorm (hoofdstuk 4). Dit advies dient te worden voorgelegd aan het bevoegd gezag (gemeente Hof van Twente). De geadviseerde vervolgstappen worden conform de Archeologische Monumentenzorg (AMZ) opgesteld, het kader waarin archeologisch onderzoek binnen Nederland wordt uitgevoerd (zie bijlage 2).

2. DOELSTELLING EN ONDERZOEKSVRAGEN

Het inventariserend veldonderzoek in de vorm van een karterend booronderzoek heeft tot doel het in het bureauonderzoek gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel aan te vullen en te toetsen, en is erop gericht om inzicht te krijgen in de geologische en bodemkundige opbouw binnen het plangebied en het opsporen van eventuele aanwezige archeologische vondsten en/of sporen en een eerste indruk te verkrijgen van de kwaliteit (gaafheid en conservering), aard, datering, omvang en diepteligging hiervan.

Het veldonderzoek dient antwoord te geven op de volgende vragen:

- Wat is de bodemopbouw binnen het plangebied?
- Is het bodemprofiel binnen het plangebied intact of (binnen een deel van het plangebied) verstoord, en indien verstoord tot hoe diep gaat deze verstoring?
- Zijn, daar waar het bodemprofiel intact is, archeologische indicatoren aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een vindplaats? Zo ja, wat is de aard, diepteligging en minimale en maximale dikte ervan?
- Zijn er archeologische lagen aangetroffen (cultuur- en afvallagen cq. ophogingslagen)? Zo ja, Zo ja, wat is de aard, diepteligging en minimale en maximale dikte ervan?
- In welke mate stemmen de resultaten overeen met de verwachtingen?
- Indien er binnen het plangebied een vindplaats aanwezig is, wat zijn dan de gevolgen voor de voorgenomen bodemingrepen voor de vindplaats?

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd conform de eisen van de KNA, versie 3.2, specificatie VS03.

3. KARTEREND BOORONDERZOEK

3.1 Inleiding

In september 2010 is door Econsultancy bv een archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd voor het plangebied gelegen aan de slaghekkenweg 14b te Bentelo.¹ Uit dit bureauonderzoek kwam naar voren dat het westelijke deel van het plangebied een middelhoge archeologische verwachting heeft en het oostelijke deel een hoge verwachting. In overleg met het bevoegd gezag (gemeente Hof van Twente) is het westelijke deel van het plangebied vrijgegeven en voor het oostelijke deel aanvullend onderzoek geadviseerd in de vorm van een karterend booronderzoek met een dichtheid van 10 boringen per hectare.²

Het oostelijke deel van het plangebied, waarvoor het aanvullend onderzoek is geadviseerd, heeft een oppervlakte van circa 6.000 m².

3.2 Methoden

Het inventariserend veldonderzoek is uitgevoerd in de vorm van een karterend booronderzoek, conform de eisen van de KNA, versie 3.2, specificatie VS03. Het veldwerk is uitgevoerd op 22 oktober 2010, door een team bestaande uit ir. E.M. ten Broeke (prospector) en drs. G.W.J. Spanjaard (fysisch geograaf).

In totaal zijn 6 boringen gezet (zie afbeelding 2). Er is geboord met een Edelmanboor met een diameter van 15 cm, tot een diepte van ten minste 1,2 m -mv. De boringen zijn gezet in een verspringend boorgrid van 30 x 35 m. De boringen zijn lithologisch beschreven conform de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode³. De boringen zijn met meetlinten ingemeten (x- en y-waarden). Van alle boringen is de maaiveldhoogte afgeleid van Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN).

Het opgeboorde materiaal is beoordeeld of er wel, niet of deels sprake is van een gaaf bodemprofiel. Tevens is gekeken naar de aanwezigheid van mogelijke vegetatie- en/of cultuurlagen, die zichtbaar zijn als bodemverkleuringen. Daar waar sprake is van een (deels) intact profiel is de laag waar archeologische indicatoren meest waarschijnlijk kunnen worden verwacht bemosterd. Deze mosters zijn vervolgens nat gezeefd met behulp van een zeef met een maaswijdte van 2 mm. Het zeefresidu is geïnspecteerd op het voorkomen van archeologische indicatoren, zoals fragmenten vuursteen, aardewerk, houtskool, verbrande leem, bot et cetera.

Vanwege het landgebruik (weiland) was het niet mogelijk een oppervlaktekartering uit te voeren.

3.3 Resultaten

Geologie en bodem

De resultaten van de boringen zijn opgenomen in de vorm van boorprofielen en worden in bijlage 4 weergegeven. Op basis van de deze boorprofielen kan de bodemopbouw als volgt worden beschreven.

In alle boringen bestond het volledige profiel uit matig fijne, siltarme zanden. Deze zanden betreffen eolische afzettingen, behorend tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden.

¹ Sanjaard & Stiekema, 2010

² Oude Rengerink, 2010

³ Bosch, 2005

Aan het maaiveld bleek in de dekzanden een 20 - 40 cm dikke matig humeuze bouwvoor ontwikkeld te zijn (Ap-horizont). In de boringen 1, 3 en 4 werd direct onder deze bouwvoor het oorspronkelijke moedermateriaal aangetroffen (C-horizont). In de boringen 2, 5 en 6 bleken onder de bouwvoor nog (verploegde) restanten van een (veld-)podzolprofiel aanwezig. In boring 2 bestonden deze uit een verploegde A/E/B-horizont, met daaronder een onverstoord BC-horizont en het oorspronkelijke moedermateriaal, in boring 5 uit slechts een BC horizont boven de C-horizont en in boring 6 uit een B-horizont en een C-horizont.

Het aangetroffen oorspronkelijke bodemprofiel ((veld-)podzol) komt overeen met het bodemtype zoals weergegeven op de Bodemkaart van Nederland (zie § 3.4). Het oorspronkelijke bodemprofiel bleek binnen het plangebied echter grotendeels verstoord te zijn, tot een diepte van 20 - 50 cm -mv. Deze verstoringen zijn vermoedelijk het gevolg van landbouwactiviteiten.

Archeologie

Van de boringen 2, 5 en 6 zijn zeefmonsters genomen van het oorspronkelijke bodemprofiel (tot 30 cm in de C-horizont). In het zeefresidu van de boringen zijn, op 2 kleine baksteenfragmentjes en een sintel direct onder de bouwvoor in boring 5 na, geen archeologische indicatoren waargenomen.

3.4 Beantwoording onderzoeksvragen veldonderzoek

Voor het veldonderzoek is een aantal onderzoeksvragen opgesteld. Hieronder worden deze vragen beantwoord voor zover het veldonderzoek de daarvoor benodigde gegevens hebben opgeleverd;

- Wat is de bodemopbouw binnen het plangebied?
Het plangebied is gelegen op een dekzandrug, bestaande uit matig fijn, siltarm zand. In de top van het dekzand is oorspronkelijk een (veld-)podzolprofiel tot ontwikkeling gekomen.
- Is het bodemprofiel binnen het plangebied intact of (binnen een deel van het plangebied) verstoord, en indien verstoord tot hoe diep gaat deze verstoring?
Binnen het plangebied is (de top van) het oorspronkelijke bodemprofiel verstoord. Binnen de zuidoostelijke en noordwestelijke delen van het plangebied reikte deze bodemverstoring tot in de C-horizont. Binnen het centraal westelijke deel bleek onder de bouwvoor een verploegde A/E/B-horizont aanwezig. Binnen het noordoostelijke deel reikte de bodemverstoring tot in de B- of de BC-horizont van het oorspronkelijke bodemprofiel.
- Zijn, daar waar het bodemprofiel intact is, archeologische indicatoren aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een vindplaats? Zo ja, wat is de aard, diepteligging en minimale en maximale dikte ervan?
Tijdens het booronderzoek zijn geen archeologische resten aangetroffen die zouden kunnen wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats.
- Zijn er archeologische lagen aangetroffen (cultuur- en afvallagen cq. ophogingslagen)? Zo ja, wat is de aard, diepteligging en minimale en maximale dikte ervan?
Tijdens het booronderzoek zijn geen archeologische lagen aangetroffen.
- In welke mate stemmen de resultaten overeen met de verwachtingen?
De ligging op een dekzandrug en het aangetroffen oorspronkelijke bodemprofiel komen overeen met de verwachtingen. Het bodemprofiel is echter grotendeels verstoord, vermoedelijk als gevolg van landbouwactiviteiten.

4. CONCLUSIE EN SELECTIEADVIES

4.1 Conclusie

De aangetroffen bodemopbouw komt grotendeels overeen met de verwachtingen uit het bureau-onderzoek, hoewel het oorspronkelijke bodemprofiel binnen het plangebied grotendeels verstoord bleek te zijn.

Op basis van deze bodemverstoringen, in combinatie met de afwezigheid van archeologische indicatoren in het opgeboorde materiaal, kan worden geconcludeerd dat de voorgenomen nieuwbouw geen bedreiging vormt voor het archeologisch erfgoed.

4.2 Selectieadvies

Op grond van het ontbreken van aanwijzingen voor de aanwezigheid van archeologische waarden, in combinatie met de verstoorde bodemopbouw, worden ten aanzien van het plangebied geen aanbevelingen voor behoud van archeologische waarden of vervolgonderzoek gedaan.

Dit selectieadvies is voorgelegd aan het bevoegd gezag in kwestie, Burgemeester en Wethouders van de gemeente Hof van Twente en door middel van een selectiebesluit als zodanig bekrachtigd (beoordelingsrapport van de heer H. Oude Rengerink, regio-archeoloog namens de gemeente Hof van Twente, d.d. 15-11-2010).

Er is geprobeerd een zo gefundeerd mogelijk advies te geven op grond van de gebruikte onderzoeksmethode. De aanwezigheid van archeologische sporen of resten in het plangebied kan nooit volledig worden uitgesloten. Econsultancy wil de opdrachtgever er daarom ook op wijzen dat, mochten tijdens de geplande werkzaamheden toch archeologische waarden worden aangetroffen, er conform artikel 53 van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg uit 2007 een meldingsplicht geldt bij het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: ARCHIS-meldpunt, telefoon 033-4227682) of de gemeente.

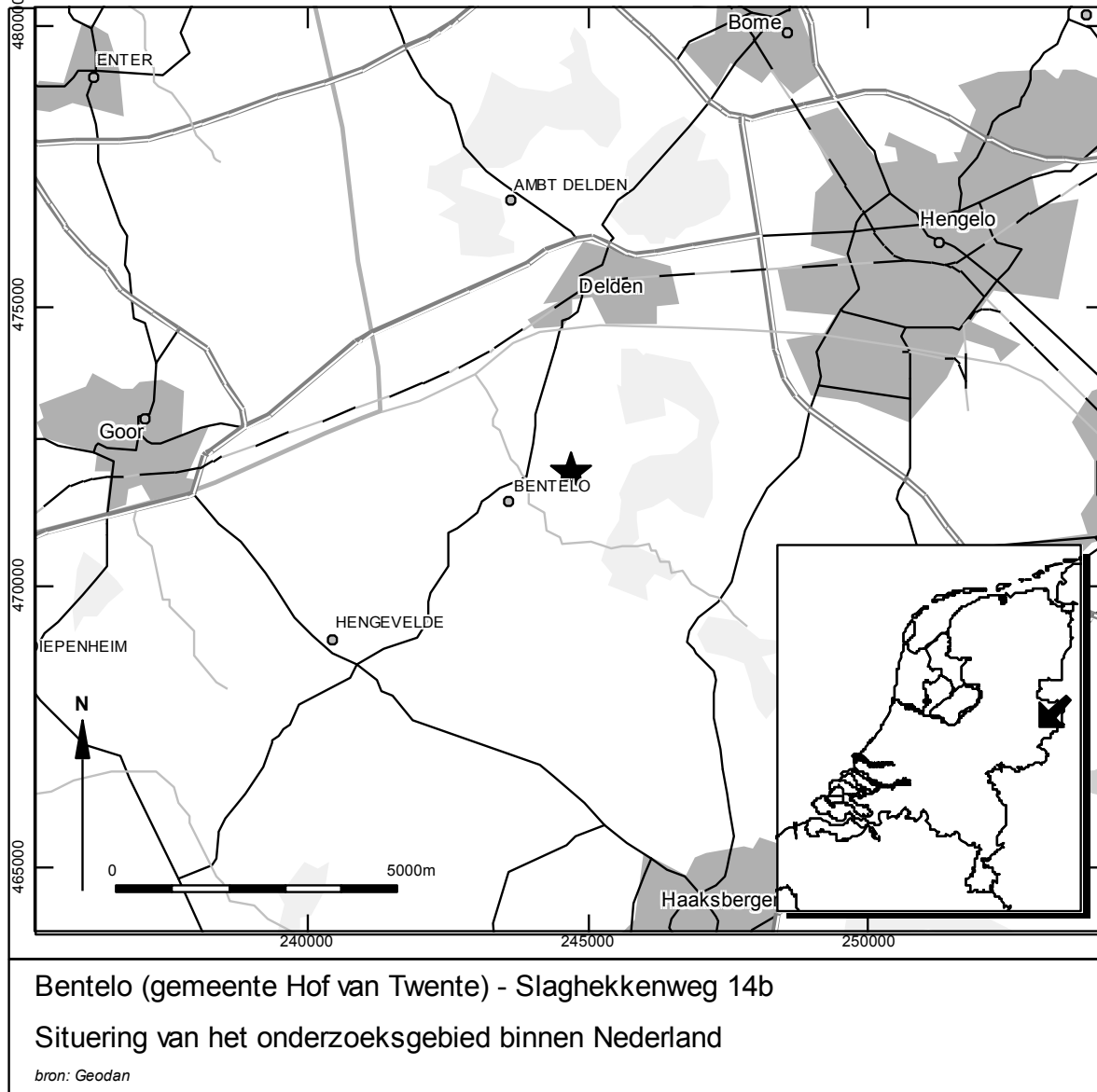
LITERATUUR

Bosch, J.H.A. 2005: *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport, NITG 05-043-A).

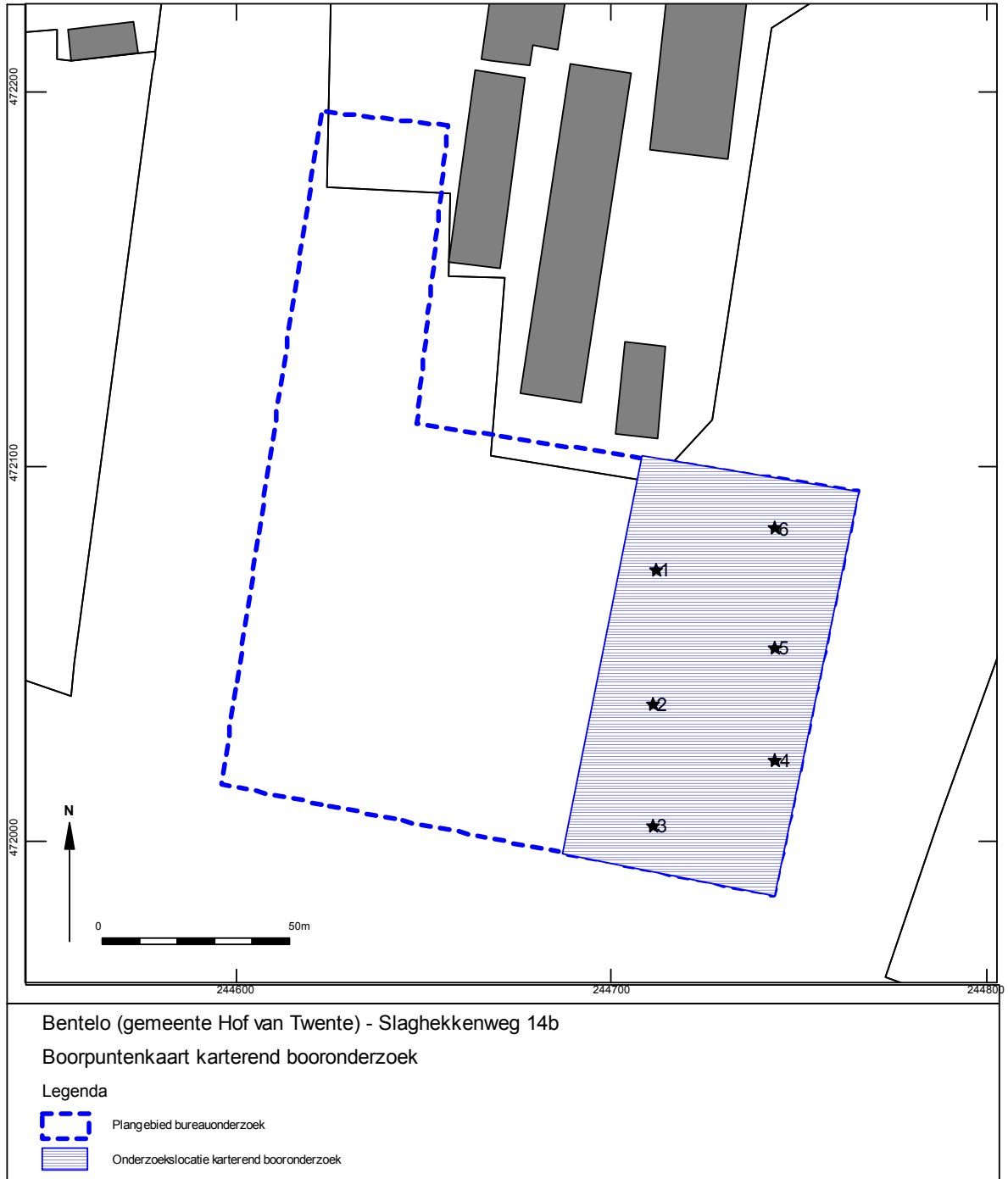
Oude Rengerink, H. (namens gemeente Hof van Twente), 2010: *Toetsingsrapport Slaghekkenweg Bentelo d.d. 07-10-2010*.

Spanjaard, G.W.J. & Stiekema, M., 2010: *Archeologisch bureauonderzoek Slaghekkenweg 14b te Bentelo in de gemeente Hof van Twente*. Econsultancy rapport nr. 10085935.

Afbeelding 1

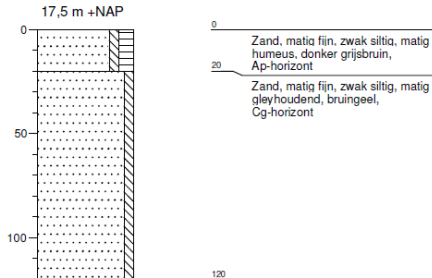
Afbeelding 2

Bijlage 1 Boorprofielen

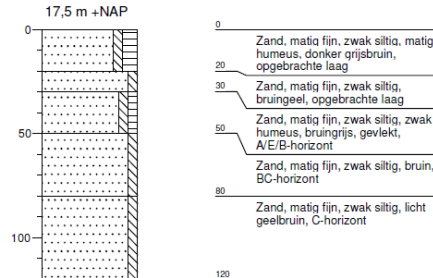
Boring: 1

X: 244710
Y: 472070

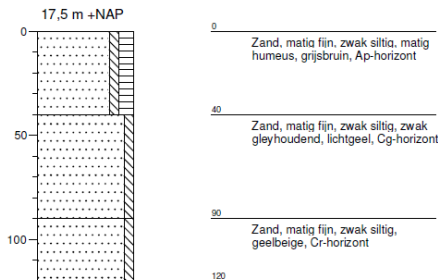
Boring: 2

X: 244710
Y: 472035

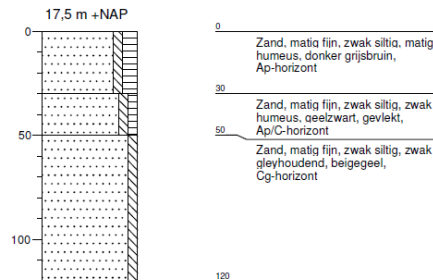
Boring: 3

X: 244710
Y: 472005

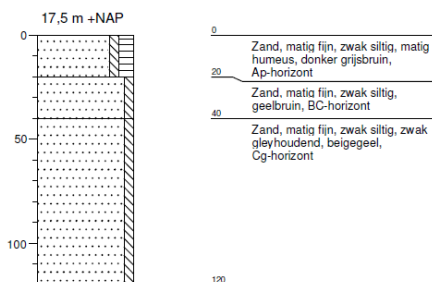
Boring: 4

X: 244745
Y: 472020

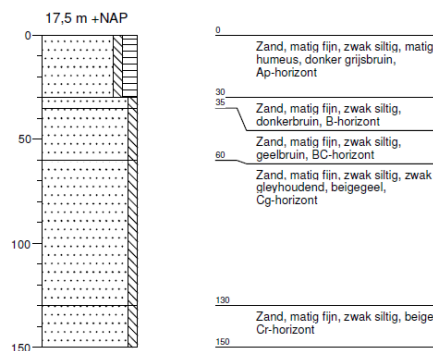
Boring: 5

X: 244745
Y: 472050

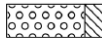

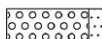
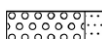

Boring: 6

X: 244745
Y: 472085

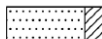
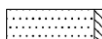
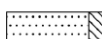
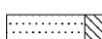
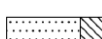

Legenda (conform NEN 5104)

grind

	Grind, siltig
	Grind, zwak zandig
	Grind, matig zandig
	Grind, sterk zandig
	Grind, uiterst zandig

zand

	Zand, kleiig
	Zand, zwak siltig
	Zand, matig siltig
	Zand, sterk siltig
	Zand, uiterst siltig

veen

	Veen, mineraalarm
	Veen, zwak kleiig
	Veen, sterk kleiig
	Veen, zwak zandig
	Veen, sterk zandig

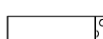

klei

	Klei, zwak siltig
	Klei, matig siltig
	Klei, sterk siltig
	Klei, uiterst siltig
	Klei, zwak zandig
	Klei, matig zandig
	Klei, sterk zandig

leem

	Leem, zwak zandig
	Leem, sterk zandig

overige toevoegingen

	zwak humeus
	matig humeus
	sterk humeus
	zwak grindig
	matig grindig
	sterk grindig

geur

	geen geur
	zwakke geur
	matige geur
	sterke geur
	uiterste geur

olie

	geen olie-water reactie
	zwakke olie-water reactie
	matige olie-water reactie
	sterke olie-water reactie
	uiterste olie-water reactie

p.i.d.-waarde

	>0
	>1
	>10
	>100
	>1000
	>10000

monsters

	geroerd monster
	ongeroid monster

overig

	bijzonder bestanddeel
	Gemiddeld hoogste grondwaterstand
	grondwaterstand (tijdens veldwerk)
	Gemiddeld laagste grondwaterstand
	slib
	water

Bijlage 2 Bewoningsgeschiedenis van Nederland

Het AMZ-proces

Archeologisch onderzoek in Nederland wordt in het algemeen uitgevoerd binnen het kader van de Archeologische Monumentenzorg (AMZ). Het gehele traject van de AMZ omvat een aantal stappen die elkaar kunnen opvolgen, afhankelijk van het resultaat van de voorgaande stappen. Om inhoudelijke, prijs- en planningstechnische redenen kan er soms voor gekozen worden om bepaalde stappen gelijktijdig uit te voeren. Bovendien kan, indien reeds voldoende gegevens bekend zijn, een stap worden overgeslagen. Elke stap eindigt met een rapport met daarin een advies voor de vervolgstappen. Na elke stap wordt er een selectiebesluit genomen door de bevoegde overheid, gemeente, provincie of de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, op basis van de resultaten van het archeologisch onderzoek. Indien na een bepaalde stap blijkt dat geen nader vervolgonderzoek nodig is, wordt het archeologisch onderzoek afgesloten. Ook kan het bevoegd gezag besluiten dat een vindplaats van zo groot belang is, dat deze *in situ* behouden moet worden. Dan dienen de archeologische resten in de grond beschermt te worden door planaanpassing of planinpassing.

Het begint met het bepalen van de onderzoeksplicht. Gemeentelijke, provinciale en landelijke archeologische waardenkaarten geven aan of het plangebied in een gebied ligt met een archeologische verwachting. Indien dit het geval is, dan zal er in het kader van de planprocedure onderzoek verricht moeten worden om te bepalen of er archeologische waarden binnen het plangebied aanwezig zijn. Hiermee start de zogenaamde AMZ-cyclus (zie schema).

De eerste fase: Bureauonderzoek

Elk archeologisch onderzoek begint met een bureauonderzoek. Dit heeft tot doel het verwerven van informatie, aan de hand van bestaande bronnen, over bekende of verwachte archeologische waarden, binnen het plangebied om tot een gespecificeerd verwachtingsmodel te komen, op basis waarvan een beslissing genomen kan worden ten aanzien van een eventuele vervolgstap.

De tweede fase: Inventariserend VeldOnderzoek (IVO)

Het doel van een IVO is het aanvullen en toetsen van het gespecificeerde verwachtingsmodel. Het IVO moet informatie geven over de aan- of afwezigheid, de aard, het karakter, de omvang, de datering, de gaafheid, de conservering en de inhoudelijke kwaliteit van de archeologische waarden.

Inventariserend Veldonderzoek; Booronderzoek en Veldkartering

Door een booronderzoek kan er een goede inschatting gemaakt worden van de kans op archeologische waarden (grondsporen en daarmee samenhangende voorwerpen). Bij het booronderzoek is een onderscheid aangebracht in een verkennende, karterende en waarderende fase. De verkennende fase heeft tot doel inzicht te krijgen in de vormeenheden van het landschap, voor zover deze van invloed zijn op de locatiekeuze. Op deze manier worden kansarme zones uitgesloten en kansrijke zones geselecteerd voor de volgende fasen. Tijdens de karterende fase wordt het onderzoeksgebied systematisch onderzocht op de aanwezigheid van archeologische vondsten of sporen. De waarderende fase sluit aan op de karterende fase. Het waarnemingsnet kan verdicht worden om de horizontale begrenzing, ligging en omvang van archeologische vindplaatsen vast te stellen.

Een veldkartering wordt uitgevoerd wanneer vondsten of sporen aan de oppervlakte worden verwacht en zichtbaar zijn op het moment dat het onderzoek uitgevoerd wordt. Dit type onderzoek bestaat uit het belopen van het maaiveld van het plangebied.

Inventariserend Veldonderzoek; Proefsleuven

Als uit vooronderzoek blijkt dat binnen het plangebied archeologische resten aangetroffen kunnen worden kan het bevoegd gezag beslissen tot een proefsleuvenonderzoek. Proefsleuven zijn lange sleuven van twee tot vijf meter breed die worden aangelegd in de zones waar in de voorgaande onderzoeksfase aanwijzingen voor vindplaatsen zijn aangetroffen. De KNA schrijft voor dat bij een dergelijk onderzoek minimaal 5% van het te verstoren gebied onderzocht dient te worden.

De Derde fase: Archeologische Begeleiding (AB) of Opgraven (AAO)

Archeologische Begeleiding

Als het vooronderzoek niet voldoende informatie heeft opgeleverd om de archeologische waarde van de archeologische resten te bepalen, kan besloten worden tot archeologische begeleiding van de sloop- of graafwerkzaamheden. Dit betekent dat archeologen bij het graafwerk aanwezig zijn om het werk te volgen en eventuele resten te documenteren. Wanneer tijdens de werkzaamheden vondsten (van hoge archeologische waarde) naar boven komen, die aanleiding geven tot nader onderzoek, kan alsnog besloten worden om tot een opgraving over te gaan.

Opgraven

Indien de archeologische resten niet *in situ* bewaard kunnen blijven, maar wel van belang zijn voor de wetenschap, kan het bevoegd gezag besluiten over te gaan tot een Algehele Archeologische Opgraving (AAO). Het doel hiervan is volgens de KNA het documenteren van gegevens en het veiligstellen van materiaal van vindplaatsen om daarmee informatie te behouden, die van belang is voor kennisvorming over het verleden.

